

Isolering, behandling og oppfølging av pasient med lungetuberkulose

Gjelder for: Hele SiV
Dokumenttype: Prosedyre
Sist endret: 11.05.2023

1. HENSIKT

Sikre effektiv behandling og oppfølging ved at retningslinjer og anbefalinger i forskrift og veileder følges. Forhindre smitteoverføring og dannelse av resistente bakteriestammer.

2. ANSVAR

Spesialist i lunge-, infeksjon- eller barnesykdommer har ansvar for innleggelse og igangsetting av tuberkulosebehandling, og valg av behandlingsregime.

Infeksjonsmedisinsk sengepost har ansvar for å klargjøre isolat. Pasienten isoleres i minimum to uker etter behandlingsstart.

OUS Ullevål har ansvar for behandling av multiresistent tuberkulose.

Lungeavdelingen har ansvar for poliklinisk oppfølging.

Kommunehelsetjenesten har ansvar for smitteoppsporing og at behandling og oppfølging fungerer mellom kontrollene.

Tuberkulosekoordinator skal samarbeide nært med alle involverte gjennom hele behandlingsperioden.

3. FREMGANGSMÅTE

3.1 Isolering

Pasient med lungetuberkulose, eller sterk mistanke om dette, skal følges direkte til luftsmitteisolat på infeksjonsmedisinsk sengepost. Pasienten skal bruke kirurgisk munnbind under transport og seinere, ved eventuell undersøkelse eller behandling utenfor isolatet.

Det er viktig at både pasient og pårørende får god informasjon om hvorfor isolasjon iverksettes.

Isoleringen oppheves vanligvis etter 14 dagers behandling med tuberkulostatika dersom det ikke er mistanke om multiresistens.

3.2 Behandling

All tuberkulosebehandling skal gis under direkte observasjon av sykepleier, DOT (directly Observed Treatment). Det vil si at den som deler ut medisinene må være bevisst på at man ikke går videre til neste pasient før man er sikker på at tablettene er inntatt og svelget. Medisinene tas helst fastende 30 minutter før frokost, og svelges hele med vann, ikke sukkerholdige drikker.

Kommuneoverlege i pasientens hjemkommune og tuberkulosekoordinator skal kontaktes så fort som mulig etter innleggelse. Hvis det blant pasientens nærkontakter er personer med kjent alvorlig immunsvekkelse eller barn under 5 år skal kommuneoverlegen i pasientens hjemkommune varsles telefonisk.

MSIS-melding tuberkulose skal fylles ut og sendes samme dag som behandling starter. Legen skal også informere pasienten om hvem som skal motta den og hva den skal brukes til.

Ved manglende meldinger og manglende opplysninger skal tuberkulosekoordinator be spesialisten om å sende pliktige MSIS-meldinger og bistå med å frambringe nødvendig informasjon.

3.3 Samhandling

Sengeposten varsler kommunehelsetjenesten om behovet for kommunale tjenester etter gjeldende retningslinjer, og melder pasienten utskrivningsklar. Tuberkulosekoordinator melder til aktuell kommune parallelt, samt kontakter DOT-utøver direkte. E-resept for de to første måneder sendes sykehusapoteket. Medisiner tas ut og leveres DOT-utøver på behandlingsplanmøtet. Pasienten skal vanligvis ikke oppbevare medisiner hjemme.

Tuberkulose krever langvarig behandling. Dette stiller store krav til samarbeid mellom pasient, sykehus og kommunehelsetjenesten.

Etter at diagnosen er stilt skal tuberkulosekoordinator innkalle til et møte med pasient, evt. tolk, pårørende, behandlende spesialist og lungespesialist som skal følge pasienten poliklinisk etter utskrivelse. Kommunehelsetjenesten skal også være representert ved kommuneoverlege eller helsesykepleier med smittevernansvar, og hjemmesykepleier. Hele behandlingsperioden skal planlegges. Møtet skal sikre at pasient og kommunehelsetjeneste får dekket sitt informasjonsbehov fra spesialisten. Alt skal nedfelles i en behandlingsplan som sikrer ansvar, oppgaver, oppfølging og kontroller.

4. GENERELT

5. INTERNE REFERANSER

1.6.1.17.16	Tuberkulose - diagnostikk, behandling og oppfølging
1.6.10.9.1	Åndedrettsvern
1.6.10.11.3	Tuberkulose - behandlingsplan og bestillingsrutiner

6. EKSTERNE REFERANSER

Tuberkuloseforskriften
Tuberkuloseveilederen

7. VEDLEGG